

УДК 332.1

Чикало І. В.

Тернопільський національний економічний університет

МОНІТОРИНГ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ БАЗОВИХ ФАКТОРІВ ВИРОБНИЦТВА В КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Розглянуто теоретико-прикладні аспекти проблематики моніторингу конкурентного середовища регіональних ринків базових факторів виробництва у контексті підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Проведено стратегічне позиціонування регіонів України на ринках базових факторів виробництва з позицій ресурсоефективності. Окреслено основні вектори розвитку регіональних ринків базових факторів, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності національної та регіональної економік та досягнення оптимальних структурних пропорцій у регіоні.

Ключові слова: моніторинг, конкурентне середовище, галузевий ринок, регіональний ринок енергозбереження, регіональний фінансовий ринок, регіональний ринок праці, карта стратегічних груп.

Постановка проблеми. Підвищення конкурентоспроможності національної економіки потребує забезпечення ефективного розвитку ринків. В умовах, коли економіка України у глобальному середовищі, що характеризується зростанням конкурентної боротьби за базові фактори виробництва, які за своєю сутністю є обмеженими та вичерпними, за розміром ринків посідає 34 місце у рейтингу Всесвітнього Економічного Форуму, а за їх ефективністю лише 125 (ринку праці) та 109 позиції (фінансового) [1], постає необхідність проведення постійного спостереження за станом ринків, їх складовими елементами та оцінювання факторів впливу на їх стан з метою створення ефективного конкурентного середовища, що слугуватиме передумовою формування ефективної структури економіки країни в цілому та регіону зокрема. У цьому контексті особливо актуалізується питання моніторингу конкурентного середовища галузевих ринків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основоположниками наукових досліджень у сфері галузевих ринків були такі науковці, як: Е. Мейсон, Дж. Бейн, Е. Чемберлін, Дж. Робінсон. Окремі аспекти проблематики моніторингу галузевих ринків знайшли відображення у працях зарубіжних вчених, зокрема: У. Баумоля, Д. Вернона, О. Вільямсона, Р. Коуза, А. Лернера, М. Портера та ін., а також вітчизняних науковців, таких як: А. Ігнатюк, Д. Піхна, М. Туган-Барановського, А. Рафаловича, Н. Назаревського, П. Фоміна та інших.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. При цьому, попри певний інтерес фахівців у сфері формування ефективного конкурентного середовища, питання моніторингу конкурентного середовища регіональних ринків базових факторів виробництва на сьогодні залишається не вивченим.

Мета статті. З огляду на зазначене, метою цієї статті є проведення моніторингу конкурентного середовища регіональних ринків базових факторів виробництва на основі використання інструментарію стратегічного позиціонування.

Виклад основного матеріалу. Конкурентне середовище будь-якого галузевого ринку є сукупністю зовнішніх факторів, що обумовлюють вплив на конкурентну взаємодію підприємств відповідної галузі чи регіону, яке є динамічним за темпами, ємністю та масштабом змін. Воно виступає результатом та умовами взаємодії великої кількості суб'єктів ринку, що визначає відповідний рівень економічної конкуренції та можливість

впливу окремих економічних суб'єктів на ринкову кон'юнктуру. Моніторинг конкурентного середовища галузевого ринку передбачає систематичне та безперервне спостереження за станом цього ринку, його елементами, оцінку структуроутворюючих факторів, що впливають на його формування.

Проведення моніторингу конкурентного середовища галузевих ринків базових факторів виробництва регіону потребує врахування специфіки цих ринків. Так, у цьому плані слід врахувати, що галузеві ринки є базовими у ринковій системі, що відображають сукупність відносин між продавцями, які займаються однаковим видом діяльності, і покупцями, що формують попит на даний продукт, з приводу купівлі-продажу цього економічного блага [2]. Їх систематизують за різними ознаками, найпоширенішою з яких в економічній науці, практиці роботи органів влади та господарській діяльності підприємств є об'єкт обміну. За цією ознакою галузеві ринки об'єднуються у такі групи, як: ринки товарів; ринки послуг та ринки факторів виробництва.

Водночас зауважимо, що галузеві ринки регіону виступають складовою галузевих ринків України. При цьому регіональний ринок базових факторів виробництва розглядатимемо як сукупність економічних відносин між виробниками і споживачами з приводу купівлі-продажу певного фактору виробництва, що здійснюються на території певного регіону. Під базовими факторами виробництва розумітимемо такі ресурси, необхідні для виробництва товарів і послуг, як енергетичні, фінансові та людські. Такий перелік факторів прийнято за базовий зважаючи на те, що саме вказані ресурси формують значну частку ресурсоемності створюваного ВВП, оскільки за даними аналітичних розрахунків [3, с. 31] частка енергоемності у структурі ресурсоемності становить 14%, фондо- та капіталоємності – 11%, трудоемності – 10%. Таким чином, ці фактори формують 35% ресурсоемності національної економіки. Відповідно до вказаного об'єктом даного дослідження виступатимуть такі регіональні ринки факторів виробництва як: енергозбереження, фінансові та ринки праці. Враховуючи те, що на сьогодні конкурентоспроможність економіки визначається не стільки рівнем ресурсозабезпеченості, скільки ефективністю використання ресурсів, для проведення моніторингу конкурентного середовища регіональних ринків оберемо показники та критерії, що характеризують стан цих ринків з позиції ресурсоефективності.

Моніторинг конкурентного середовища регіональних ринків базових факторів виробництва проведемо шляхом використання інструментарію стратегічного позиціонування, зокрема побудови карти стратегічних груп. При цьому під стратегічною групою розглядатимемо групу регіонів з однаковим станом конкурентної активності та позиціями на відповідному ринку.

Методика побудови карти стратегічних груп передбачає розміщення галузевих стратегічних груп відповідно до їх ринкової позиції на двомірній площині з використанням двох стратегічних змінних, які відкладають по осях за наступним алгоритмом: по-перше, вибір параметрів; по-друге, нанесення на карту з осями точок відповідних регіональних ринків; по-третє, віднесення регіональних ринків, розташованих відносно близько один до одного, до стратегічних груп та їх графічне виокремлення. Результати використання цієї методики можуть слугувати інструментом прогнозування конкурентних позицій регіонів, які знаходяться в групах, при зміні зовнішніх умов.

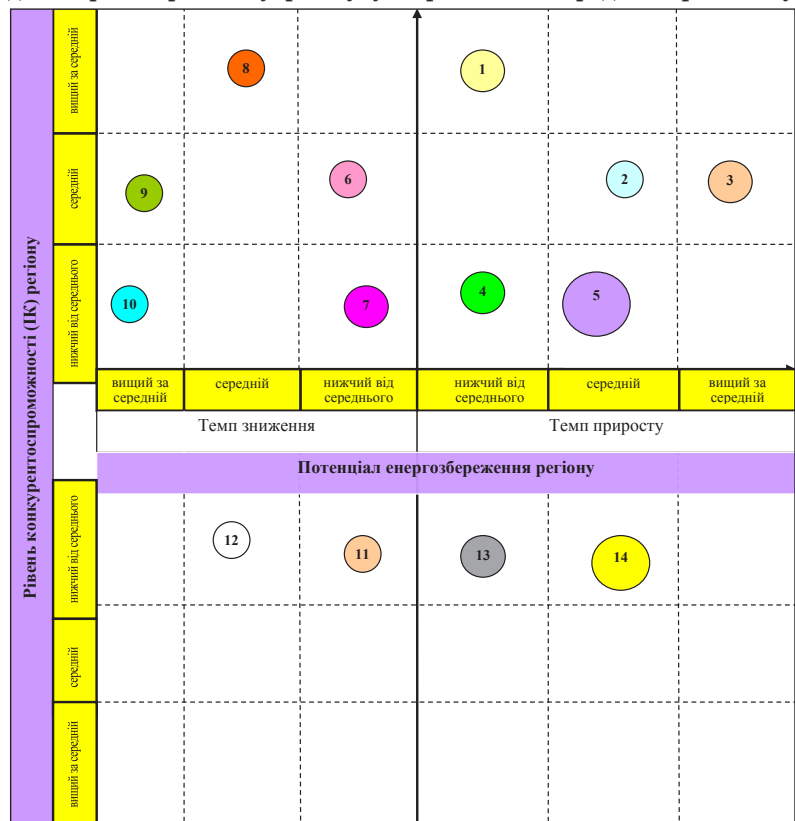
Розглядаючи конкурентне середовище регіональних енергетичних ринків в Україні, слід відмітити, що воно є доволі монополізованим, оскільки частка ринків «чистої монополії» в обсягах реалізації паливно-енергетичного комплексу становить 17,2%, з ознаками домінування – 64,5%, жорсткої олігополії – 0,2%, з конкурентною структурою – 18,1% [4]. Щодо енергоефективності регіонів України, то у відповідному рейтингу, складеному фахівцями Аналітичного центру «Бест» [5] лідирують Закарпатська, Чернігівська та Вінницька області. Аутсайдерами у цьому рейтингу визнано Луганську, Черкаську та Рівненську області.

Для більш комплексного моніторингу регіональних ринків енергозбереження проведемо стратегічне позиціонування за критеріями темпу приросту показника конкурентоспроможності (індексу конкурентоспроможності) та темпу приросту потенціалу енергозбереження, що дозволило побудувати карту стратегічних груп (рис. 1).

Це дало змогу ідентифікувати регіони України, які мають схожі конкурентні стратегії та позиції на ринку енергозбереження. Так, Івано-Франківська та Хмельницька області формують стратегічну групу, для якої характерним є нижчий за середній темп приросту потенціалу енергозбереження (ПЕ) та вищий за середній темп приросту рівня конкурентоспроможності (ІК). Енергетичні ринки АР Крим та Черкаської області представляють стратегічну групу, що характеризується середнім темпом приросту ПЕ та середнім темпом приросту ІК. Хмельницька та Івано-Франківська області складають стратегічну групу із низьким темпом зниження ПЕ та низьким темпом приросту ІК. Найбільшу стратегічну групу на ринку енергозбереження формують Вінницька, Рівненська, Херсонська, Чернівецька та Житомирська області, яким притаманні нижчий за середній темп приросту ІК та середній темп при-

росту ПЕ. Для Луганської та Донецької областей характерним є нижчий за середній темп зниження ПЕ та нижчий за середній темп зростання ІК. Нижчі за середні темпи зниження ІК та ПЕ властиві Кіровоградській та Сумській областям, що об'єднуються у відповідну стратегічну групу. Іншу стратегічну групу на досліджуваному ринку представляють Київська, Волинська та Миколаївська області, стратегічні позиції яких описуються нижчим за середній темпом зниження ІК та середнім темпом зниження ПЕ. Для Чернігівської та Тернопільської областей притаманні вищий за середній темп приросту ІК та нижчий від середнього темп приросту потенціалу енергозбереження. Стратегічні позиції інших регіонів України є індіферентними.

Аналізуючи сучасний стан ринку іншого базового фактору виробництва – фінансового, зауважимо, що основними трендами розвитку сучасного фінансового ринку є: стрімке знецінення національної валюти (так, офіційний курс НБУ станом на 8.08.2014 р. становив 12,61 грн. за долар, тоді як у 2013 р. середня його вартість складала 8,11 грн. за долар [7]); зростання облікової ставки НБУ від 6,5% у липні 2013 р. до 12,5% у липні 2014 р. та відсоткової ставки за кредитами овернайт НБУ від 7,5% до 15% протягом згаданого періоду; зниження ділової активності на біржовому ринку; зростання показника середньозваженої дохідності на вторинному ринку у коротко- та середньостроковому

1: Чернігівська, Тернопільська області; 2: Одеська область; 3: Черкаська область, АР Крим; 4: Хмельницька, Івано-Франківська області; 5: Вінницька, Рівненська, Херсонська, Чернівецька, Житомирська області; 6: Львівська область; 7: Луганська, Донецька, області; 8: Харківська область; 9: Полтавська область; 10: Закарпатська область; 11: Дніпропетровська область; 12: Запорізька область; 13: Кіровоградська, Сумська області; 14: Київська, Волинська, Миколаївська області.

Рис. 1. Карта стратегічних груп регіональних ринків енергозбереження України

Джерело. Побудовано на основі даних [6] шляхом обчислення показника темпу приросту як різниці між відношенням значення відповідного показника 2013 р. до значення показника 2012 р. та одиницею

періодах [8]. Щодо стану регіональних фінансових ринків то за експертними оцінками найбільш ефективними визнано ринки Сумської, Рівненської та Полтавської областей. Найнижчі показники ефективності фінансових ринків Херсонської, Кіровоградської та Миколаївської областей [6].

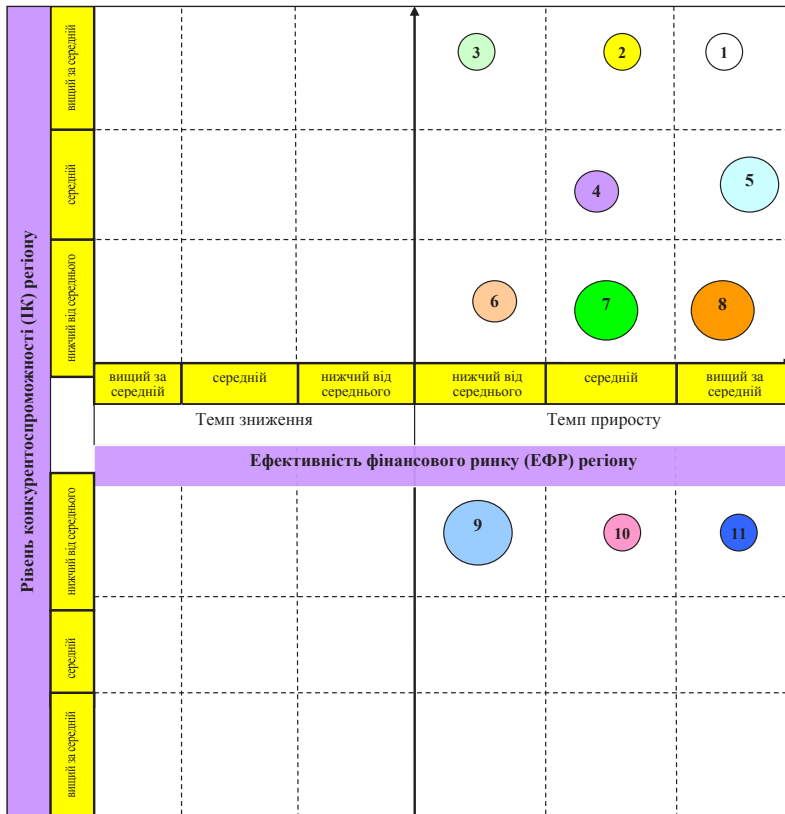
Побудова карти стратегічних груп регіональних фінансових ринків за критерієм темп зміни рівня конкурентоспроможності регіону – темп зміни ефективності фінансового ринку дозволила ідентифікувати такі стратегічні групи, як: стратегічна група, до складу якої входять Полтавська та Львівська області, для якої характерні середні темпи приростів ІК та ефективності фінансового ринку; Одеська, Черкаська області та АР Крим, що представляють групу, стратегічні позиції якої характеризуються середнім темпом зростання ІК та вищим за середній темпом зростання ефективності фінансового ринку; Івано-Франківська та Донецька області, що формують стратегічну групу, якій властиві нижчі за середні темпи зростання ІК та ефективності фінансового ринку; нижчий за середній темп приросту ІК та середній темп приросту ефективності фінансового ринку притаманні Вінницькій, Луганській, Рівненській та Житомирській областям, які об'єднуються у відповідну групу. Для Закарпатської, Херсонської, Хмельницької та Чернівецької областей притаманним є нижчий за середній темп приросту ІК та вищий за середній темп приросту показника ефективності

фінансового ринку; найбільшу стратегічну групу на регіональному фінансовому ринку формують Миколаївська, Київська, Сумська, Запорізька та Волинська області, для яких властивими є нижчі за середні темпи приросту ІК та ефективності фінансового ринку. Інші регіони на фінансовому ринку мають окремі стратегічні позиції (рис. 2).

Аналізуючи стан ринку праці в Україні, в цілому можна виокремити такі його характерні особливості, як перевищення попиту над пропозицією (при наявності станом на липень 2014 р. 433,5 тис. зареєстрованих безробітних осіб потреба роботодавців у працівниках на заміщення вільних робочих місць становила лише 48,8 тис. ос.) [7].

Іншими особливостями досліджуваного ринку є наявність розриву у рівні оплати праці у регіональному вимірі (від 5,425 тис. грн у м. Києві, 3,996 тис. грн у Донецькій та 3,708 тис. грн у Дніпропетровській областях станом на червень 2014 р. до 2,841 тис. грн у Тернопільській та 2,786 тис. грн у Херсонській областях [7], та скорочення середньооблікової кількості штатних працівників від 10728 тис. у 2010 р. до 10164 у 2013 р. [7].

Щодо конкурентного середовища регіональних ринків праці, то проведення їх стратегічного позиціонування за критерієм темп зміни рівня конкурентоспроможності регіону – темп зміни ефективності ринку праці дозволило виявити певні особливості його розвитку. При цьому зауважимо, що суттєвим негативом є те, що тоді як на регіональних фінансових ринках спостерігалась тенденція щодо зростання показника ефективності цього ринку у всіх регіонах України у динаміці 2012-2013 рр., то на ринку праці зростання ефективності протягом досліджуваного періоду спостерігалось лише у Тернопільській та Волинській областях, для всіх інших регіонів притаманне її зменшення. На цьому ринку найбільшу стратегічну групу формують Чернівецька, Хмельницька, Луганська, Донецька та Рівненська області, позиції яких характеризуються нижчим за середній темпом зростання ІК та вищим за середній темпом зростання ЕРП. Для регіональних ринків праці Одеської, Львівської та Черкаської областей властивий середній темп приросту ІК та нижчий за середній темп зниження ЕРП. Стратегічні позиції Житомирської, Закарпатської та Вінницької областей на ринку праці описуються нижчим за середній темпом зростання ІК та середнім темпом зниження ЕРП. Для Чернігівської та Харківської областей характерний вищий за середній темп зростання ІК та вищий за середній темп зниження ЕРП. Нижчий від середнього темп зростання ІК

1: Тернопільська область; 2: Харківська область; 3: Чернігівська область; 4: Полтавська, Львівська області; 5: Одеська, Черкаська області, АР Крим; 6: Івано-Франківська, Донецька області; 7: Вінницька, Луганська, Рівненська, Житомирська області; 8: Закарпатська, Херсонська, Хмельницька, Чернівецька області; 9: Миколаївська, Київська, Сумська, Запорізька, Волинська області; 10: Дніпропетровська область; 11: Кіровоградська область.

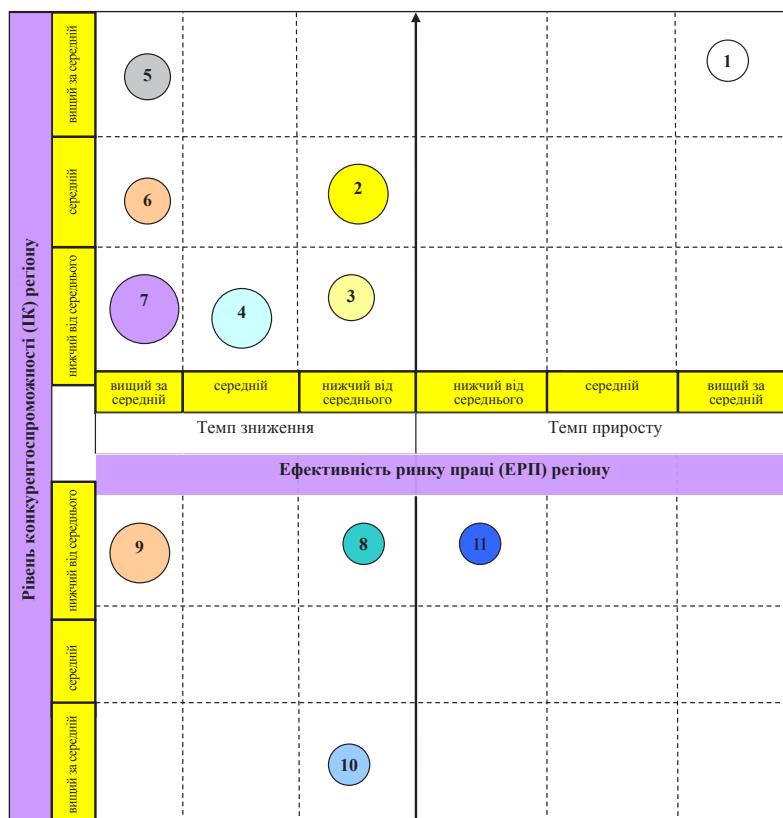
Рис. 2. Карта стратегічних груп регіональних фінансових ринків України 1

Джерело. Побудовано на основі даних [6] шляхом обчислення показника темпу приросту як різниці між відношенням значення відповідного показника 2013 р. до значення показника 2012 р. та одиницю

що суттєвим негативом є те, що тоді як на регіональних фінансових ринках спостерігалась тенденція щодо зростання показника ефективності цього ринку у всіх регіонах України у динаміці 2012-2013 рр., то на ринку праці зростання ефективності протягом досліджуваного періоду спостерігалось лише у Тернопільській та Волинській областях, для всіх інших регіонів притаманне її зменшення. На цьому ринку найбільшу стратегічну групу формують Чернівецька, Хмельницька, Луганська, Донецька та Рівненська області, позиції яких характеризуються нижчим за середній темпом зростання ІК та вищим за середній темпом зростання ЕРП. Для регіональних ринків праці Одеської, Львівської та Черкаської областей властивий середній темп приросту ІК та нижчий за середній темп зниження ЕРП. Стратегічні позиції Житомирської, Закарпатської та Вінницької областей на ринку праці описуються нижчим за середній темпом зростання ІК та середнім темпом зниження ЕРП. Для Чернігівської та Харківської областей характерний вищий за середній темп зростання ІК та вищий за середній темп зниження ЕРП. Нижчий від середнього темп зростання ІК

та нижчий за середній темп зниження ЕРП властивий Херсонській та Івано-Франківській областям. Інші області займають окремі стратегічні позиції на регіональних ринках праці та не входять до жодної із стратегічних груп (рис. 3).

Висновки і пропозиції. Таким чином, проведення моніторингу конкурентного середовища регіональних ринків базових факторів виробництва на основі використання інструментарію стратегічного позиціонування може слугувати інформаційною базою для проведення структурної корекції регіональних пропорцій та здійснення регуляторної політики на рівні регіону. Так, зокрема, діяльність органів державної влади та основних суб'єктів регіонального ринку має бути спрямована на забезпечення підвищення конкурентоспроможності регіону та зростання рівня ресурсоефективності. Забезпеченню вказаного може сприяти реалізація комплексу заходів щодо активізації ресурсозберігаючої діяльності, формування механізму стимулювання раціоналізації ресурсокористування, сприяння доступності венчурного капіталу, подолання регіональних диспропорцій, формування ефективних ринкових інститутів, підвищення ефективності регіональної галузевої політики, зниження рівня монополізації енергоринку. Водночас предметом подальших теоретичних розвідок у даному напрямі має стати формування стратегічного портфеля для утримання або ж завоювання бажаних стратегічних позицій окремих регіонів на відповідних ринках базових факторів виробництва.

1: Тернопільська область; 2: Одеська, Львівська, Черкаська області; 3: Херсонська, Івано-Франківська області; 4: Житомирська, Закарпатська, Вінницька області; 5: Чернігівська, Харківська області; 6: Полтавська, АР Крим; 7: Чернівецька, Хмельницька, Луганська, Донецька, Рівненська області; 8: Дніпропетровська, Київська, Запорізька, Кіровоградська області; 9: Сумська область; 10: Миколаївська область; 11: Волинська область.

Рис. 3. Карта стратегічних груп ринків праці в Україні

Джерело. Побудовано на основі даних [6] шляхом обчислення показника темпу приросту як різниці між відношенням значення відповідного показника 2013 р. до значення показника 2012 р. та одиницею

Список літератури:

- Schwab K. The Global Competitiveness Report 2013-2014 / Klaus Schwab, Xavier Sala-i-Martin. – Geneva : World Economic Forum, 2013. – 569 p.
- Ігнатюк А.І. Розвиток галузевих ринків в умовах глобалізації : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.01 / А. І. Ігнатюк. – К., 2010. – 40 с.
- Чикало І.В. Інституційне забезпечення функціонування ринку землі в Україні / І.В. Чикало // Економіст. – 2013. – № 3(317). – С. 29-31.
- Річний звіт Антимонопольного комітету України за 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kbs.org.ua/files/proekt_zvitu_2012_333.pdf.
- Рейтинг енергоефективності областей України 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.enrgy-index.com.ua>.
- Звіт про конкурентоспроможність регіонів України 2013: Назустріч економічному зростанню та процвітання [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.feg.org.ua/docs/FEG_report_2013_body_ukr_web.pdf.
- Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
- Офіційний сайт Державної іпотечної установи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ipoteka.gov.ua>.

Чыкало И. В.

Тернопольский национальный экономический университет

МОНІТОРИНГ КОНКУРЕНТНОЇ СРЕДИ РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ БАЗОВИХ ФАКТОРІВ ПРОИЗВОДСТВА В КОНТЕКСТЕ ПОВЫШЕННЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Резюме

Рассмотрены теоретико-прикладные аспекты проблематики мониторинга конкурентной среды региональных рынков базовых факторов производства в контексте повышения конкурентоспособности национальной экономики. Проведено стратегическое позиционирование регионов Украины на рынках базовых факторов производства с позиций эффективности использования ресурсов. Очерчены основные направления развития региональных рынков базовых факторов, сориентированные на повышение кон-

курентоспособности национальной и региональной экономик и достижение оптимальных структурных пропорций в регионе.

Ключевые слова: мониторинг, конкурентная среда, отраслевой рынок, региональный рынок энергосбережения, региональный финансовый рынок, региональный рынок труда, карта стратегических групп.

Chykalo I. V.

Ternopil National Economy University

MONITORING OF COMPETITION ENVIRONMENT OF REGIONAL MARKETS BASE FACTORS OF PRODUCTION IN CONTEXT OF INCREASE OF NATIONAL ECONOMY COMPETITIVENESS

Summary

The theoretical and practical aspects of monitoring of competition environment of regional markets base factors of production in the context of increase national economy competitiveness are considered in the article. The strategic positioning of regions of Ukraine is conducted on the markets base factors of production from positions of resource effectiveness. The basic vectors of development of regional markets base factors, directed on the increase national and regional competitiveness and achievement of optimum structural proportions in a region outlined there.

Key words: monitoring, competition environment, industrial market, regional market of energy-savings, regional financial market, regional labour-market, map of strategic groups.

УДК 636.4:339.1

Шепелєв В. С.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ СВИНАРСТВА

У статті відображено результати теоретико-прикладних досліджень та сформульовано сучасні тенденції функціонування вітчизняної галузі свинарства. Визначено, що аграрна економічна політика відзначалася здебільшого перевагою тактичних, а не стратегічних цілей. Встановлено, що регульовальна діяльність держави не мала системного та послідовного характеру. Доведено, що державна підтримка відіграє важливу роль у механізмі регулювання ринку продукції свинарства, оскільки має стимулюючий вплив на розвиток виробництва.

Ключові слова: аграрний сектор, імпорт, ринок, продукція свинарства, стратегія, державна підтримка, регулювання галузі.

Постановка проблеми. Свинарство і надалі залишається доволі особливою та специфічною галуззю аграрного сектору економіки, що характеризується залежністю від глибини державного втручання. Сучасний вплив держави на галузь свинарства в Україні в цілому з одного боку є доволі значним, а з іншого – недостатньо ефективним. Необхідність стратегічно орієнтованого галузевого регулювання пов'язано, насамперед, із диспаритетом цін на промислову та сільськогосподарську продукцію. Сучасні вчені встановили, що вітчизняні виробників втратили конкурентні позиції на внутрішньому ринку продукції свинарства після вступу України до СОТ. Водночас вітчизняним суб'єктам сфери переробки та обігу продукції свинарства значно вигідніше імпортувати свинину навіть з країн далекого зарубіжжя замість того, щоб купувати власно вироблену. Зокрема, імпорт свинини з Бразилії та Канади на 53% та на 49% відповідно, є дохіднішим, ніж виробництво даного виду продукції в Україні. Вказане призводить до розуміння, що розвиток галузі свинарства в країнах з перехідною економікою і в Україні зокрема характеризується недосконалістю та недостатністю фінансування. Саме у цих умовах особливої уваги потребує дослідження також питання фінансування розвитку вітчизняної галузі свинарства.

Доцільно також зазначити, що ринок свинини є одним з найголовніших об'єктових ринків в

структурі всього внутрішнього ринку продукції тваринництва. Ми згодні з думкою науковців, що сучасний стан забезпечення внутрішнього споживання свинини за рахунок продукції вітчизняного виробництва характеризують, як критичний. Внутрішнє виробництво покриває лише 76,5% ринкового попиту на свинину. Вказане створює особливу загрозу продовольчій безпеці країни, завдає скорочення виробничого потенціалу аграрно-промислового комплексу. Отже, скупність нерозв'язаних проблем, пов'язаних зі специфікою теоретико-методологічних та прикладних аспектів спрямованих на успішний розвиток вітчизняної галузі свинарства зумовлюють актуальність результатів досліджень викладених у даній статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До окремих аспектів сучасної вітчизняної методології регулювання розвитку аграрного сектора економіки належать праці В. Бодрова [1], Н. Вдовенко [2], В. Галушко [3;4], В. Геєця [5], О. Гойчук [6], А. Діброви [4], С. Кваші [7], М. Корецького [9], І. Лукінова [10], П. Саблука [12-14]. У здійснення теоретичних і практичних досліджень розвитку галузі свинарства на засадах регулювання її розвитку зробили внесок такі вчені, як Ю. Ковач [8], І. Охріменко [11] та О. Шуст [15].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аграрна економічна політика в Україні впродовж трансформаційного періоду характеризувалась здебільшого переважанням